

עירובין סט: (המשנה) עד עא. (המשנה)

ביאורי מושגים

קניין - חכמים אסרו מדרבנן לעשות קניין בשבת כיוון שזה דומה למקח וממכר. (זוהי סיבה כפולה: גם יש חשש שיבואו לידי מקח וממכר וגם כיוון שזה דומה למקח וממכר יש בעיה של עובדין דחול)
מקח וממכר - בנחמיה (יג: יד-כג) מובא שהוא נזף חמורות במוכרים ביום השבת וקבע שהם מחללים שבת והוסיף כי בשל מעשים כאלה חרב הבית הראשון.
הטעם לאיסור מקח וממכר הוא הציווי בישיעיהו - 'אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצך ביום קדשי' או החשש שיבואו לכתוב שטר מכירה.

המשנה

<p>אם היחיד ביטל גם את ביתו - גם ביתו מותר בטלטול. (המשנה סוברת שהמבטל את חצרו לא ביטל אוטומטית גם את ביתו).</p>	<p>שכח אחד מבני החצר ולא עירב:</p> <p>ביטל היחיד למערבים: מותר לכולם להוציא מהחצר לבית המערבים.</p> <p>ביטלו המערבים ליחיד: מותר רק ליחיד להוציא מהחצר לביתו.</p>
<p>כשהיחיד ביטל למערבים - הוא נחשב אורת בביתם ולכן מותר לו להוציא מהחצר לביתם.</p> <p>כשהמערבים ביטלו ליחיד - אינם נחשבים אורחים בביתו ולכן אסור להם להוציא מהחצר לביתו.</p>	<p>שכחו שניים מבני החצר ולא עירבו:</p> <p>ביטלו המערבים לשניים: אסור לכולם.</p>
<p>אפילו אם לאחר מכן ביטל האחד לשני - זה לא מועיל (ביטול אינו קניין שניתן להעבירו. לכן הוא לא יכול להעביר לחברו את הביטול של המערבים).</p>	<p>מתי מותר לבטל:</p> <p>ב"ש: עד כניסת שבת, ב"ה: גם בשבת.</p>
<p>טעם מח' ב"ש וב"ה:</p> <p>עולא: ב"ה אומרים שאומדים את דעתו של האדם ואם הוא ביטל בשבת אנו מגלים שהוא היה מעוניין לבטל כבר ביום שישי, (הסברו של עולא לא מתיישב עם המקרה של גוי שמת באמצע השבת).</p> <p>אביי: ב"ש: ביטול הוא קניין, לא ניתן לקנות בשבת. ב"ה: ביטול הוא הסתלקות, ניתן להסתלק בשבת.</p>	<p>ביטל ואחר כך הוציא מביתו לחצר</p> <p>ר' מאיר: אוסר בין בשוגג ובין במזיד, ר' יהודה: אוסר רק בשוגג</p>

מהברייתא משמע כשיטתו של רבה ובניגוד לאביי.

כיצד יש לבטל רשות לקבוצה שעירבה

רבה: יש לבטל לכל אחד ואחד,
אביי: מספיק לבטל לאדם אחד.

יש שלוש ברייתות שמהן משמע הפוך מדברי רב נחמן:

את הברייתא הראשונה - חובה ליישב ע"י מתן הסבר שונה לדברי הברייתא.

את הברייתות השניה והשלישית - ניתן ליישב בשתי דרכים:

א. הסבר שונה לברייתא.
ב. העמדת הברייתא כשיטת ב"ש שטוענים שאף אחד לא יכול לבטל במהלך השבת את רשותו (לפי ב"ש ניתן לבטל רק בערב שבת).

ספקו של רבא: האם יורש יכול לבטל רשות בשביל המוריש שמת במהלך השבת.

רב נחמן: יורש יכול לבטל.